

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Ndz/6/2015
Identifikačné číslo spisu:	6014201260
Dátum vydania rozhodnutia:	10.11.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:6014201260.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Bc. A. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, C., proti žalovanej Sociálnej poisťovni, ústrediu, so sídlom Ul. 29. augusta 8 a 10, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Lučenec č. 42217-3/2014-BA zo dňa 18. augusta 2014 a o námietke zaujatosti, takto

rozhodol:

Sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. Drahomíra Mikulajová, JUDr. Milan Segeč, JUDr. Peter Kvietok, JUDr. Ján Škvarka, JUDr. Alena Antalová, JUDr. Jarmila Badíková, JUDr. Ivana Datlová, JUDr. Jana Novotná, JUDr. Jozef Zlocha, Mgr. Štefan Baláž, JUDr. Renáta Deáková, Mgr. Dušan Ďurian, JUDr. Jaroslav Gallo, JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD., JUDr. Ivica Hanusková, Mgr. Katarína Katková, JUDr. Danica Kočíčková, JUDr. Klaudia Kosková, JUDr. Jaroslav Mikulaj, JUDr. Alexander Mojš, JUDr. Zita Nagypálová, JUDr. Ama Odalošová, JUDr. Mária Podhorová, JUDr. Peter Priehoda, JUDr. Mária Rišiaňová, JUDr. Anna Snopčoková, JUDr. Ferdinand Zimmermann, JUDr. Juraj Babjak, Mgr. Ján Bednár, JUDr. Ján Bobor, JUDr. Ľubomír Bušík, PhD., JUDr. Ján Deák, Mgr. Rudolf Ďurta, JUDr. Peter Chovanko, JUDr. Jozef Mikluš, JUDr. Alojz Palaj, JUDr. Jozef Ryant, JUDr. Slavoj Sendecký, JUDr. Drahomíra Dĕbdiaková, doc. JUDr. Milan Ďurica, PhD., JUDr. Mária Jamrišková, PhD., JUDr. Eva Kmeťová, JUDr. Alena Križanová, JUDr. Daniela Maštalířová, JUDr. Miroslava Púchovská, JUDr. Míriam Sninská, n i e s ú v y l ú č e n í z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na tomto súde pod sp. zn. 23S/207/2014.

Odôvodnenie

Žalobca písomným podaním zo dňa 25.06.2015, doručeným Krajskému súdu v Banskej Bystrici 29.06.2015 vzniesol námietku zaujatosti voči všetkým sudcom Krajského súdu v Banskej Bystrici. Námietku odôvodnil tým, že došlo k závažnému upretiu práva na súdnu ochranu nerešpektovaním

judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu aj nálezov Ústavného súdu SR. Zdôraznil, že nejde o napádanie nesprávnosti postupu súdu, ale správania, ktoré navonok javí známky diskriminácie žalobcu a znaky, na základe ktorých nie je možné vylúčiť akékoľvek pochybnosti o nezaujatosti členov senátu pred verejnosťou a spoločnosťou. Uviedol, že donedávna vyvíjaný celospoločenský tlak zo strany štátu - konkrétne Sociálnej poisťovne na vystúpenie občanov z 2. dôchodkového piliera pre nedostatok peňažných prostriedkov štátu na populistické predvolebné sľuby vládnucej strany presne poukazuje na povahu a stupeň takej intenzity spoločenského diania a správania, ktorá sa javí navonok ako zdanie porušovania základných zásad a princípov demokratického štátu a spravodlivého konania pred nezávislým a nestranným súdom, teda Krajský súd v Banskej Bystrici ako celok nepôjde proti politickej a štátnej moci vo forme účastníka konania - žalovanej Sociálnej poisťovni. Z toho podľa názoru žalobcu vyplýva aj nezákonné upovedomenie súdu zo dňa 06.05.2015, kde mal súd rozhodovať uznesením, a nie len upovedomovať žalobcu. Za ďalšie hrubé porušenie jeho práva na súdnu ochranu žalobca považoval fakt, že krajský súd zaslal žalobcovi listinné vyjadrenie žalovanej zo dňa 15.10.2014 až dňa 03.06.2015, teda po 9 mesiacoch od doručenia listiny zo strany žalovaného súdu aj spolu s vyjadrením žalovanej zo dňa 03.03.2015, čím znemožnil žalobcovi vyjadriť sa včas, a vopred sa pripraviť na lži uvádzané žalovanou. Namietal nielen celý senát, ale aj celý Krajský súd v Banskej Bystrici, pretože podľa jeho názoru v súčasnosti z dôvodu celospoločenského diania neexistujú záruky spravodlivého súdneho konania pred nezávislým a nestranným súdom pokiaľ je účastníkom konania štátny správny orgán Sociálna poisťovňa. Dodal, že sudcovia sú platení zo štátnej rozpočtovej kapitoly rezortu spravodlivosti, z peňazí daňových poplatníkov, a preto nepôjdu proti záujmom štátu.

V písomnom doplnení námietky zaujatosti zo dňa 15.07.2015, doručenom krajskému súdu dňa 17.07.2015 uviedol, že pokiaľ sudca hrubým spôsobom javí známky poškodzovania účastníka konania aj svojím postupom a konaním v konkrétnej veci, teda pokiaľ v očiach verejnosti a spoločnosti nedáva záruky nestrannosti (omeškanie zasielania korešpondencie zo strany súdu až o 9 mesiacoch), ide o jednoznačný dôvod, pre ktorý musí byť sudca, resp. sudcovia vylúčení (ide o objektívny dôvod na hmotnej úrovni, nie subjektívny pocit sudcu). Za ďalší dôvod vylúčenia žalobca považoval fatálne zlyhania a protiprávne postupy sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici v exekučných konaniach. Uviedol, že vie poukázať aj na konkrétne disciplinárne konania proti exekútorom a sudcom, kde pre skazenosť a participovanie sudcov na exekučných konaniach sú začaté disciplinárne konania.

Všetci sudcovia Krajského súdu v Banskej Bystrici zhodne uviedli, že sa necítia byť zaujatí, nakoľko nemajú žiadny vzťah k veci, k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd nadriadený posudzoval opodstatnenosť tvrdených pochybností o nezaujatosti a nestrannosti všetkých sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici. Vychádzal pritom z ustanovenia § 14 ods. 1 O. s. p., v zmysle ktorého sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Citované zákonné ustanovenie predpokladá taký vzťah vlastného záujmu sudcu na prejednávanú veci alebo taký jeho osobný vzťah k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom, ktorý by pri všetkej možnej snahe o správnosť rozhodnutia ovplyvnil jeho objektívny pohľad na vec, a v konečnom dôsledku by mohol viesť k vydaniu nezákonného rozhodnutia. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej právnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok.

Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O. s. p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 listiny,

čl. 48 ods. 1 ústavy), treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania vecí možno skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

Z judikatúry EŠLP a Ústavného súdu Slovenskej republiky možno vyvodiť, že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje.

Žalobca v námietke zaujatosti uviedol dve skupiny okolností, ktoré podľa jeho názoru vylučujú všetkých sudcov krajského súdu z prejednávania a rozhodnutia vecí. Prvou skupinou okolností sú námietky žalobcu voči postupu sudcov vec prejednávajúceho senátu 23S v konaní (doručenie vyjadrenia žalovaného žalobcovi až po 9 mesiacoch a nerozhodnutie súdu o návrhu na odklad vykonateľnosti uznesením). K tomuto nadriadený súd uvádza, že ide o okolnosti v zmysle § 14 ods. 3 O. s. p., podľa ktorého dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach. V tomto prípade podľa názoru nadriadeného súdu ide jednoznačne o námietky smerujúce voči procesnému postupu súdu. Procesný postup konkrétneho senátu v tomto konaní za žiadnych okolností nemôže predstavovať dôvod vylúčenia týchto sudcov z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Druhou skupinou okolností, pre ktoré považoval žalobca všetkých sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici za vylúčených z prejednávania a rozhodovania označenej veci bolo celospoločenské dianie na Slovensku, najmä tlak zo strany štátu - konkrétne Sociálnej poisťovne na vystúpenie občanov z 2. dôchodkového piliera, skutočnosť, že sú sudcovia platení zo štátneho rozpočtu, a preto nepôjdu proti záujmom štátu, a takisto postup všetkých sudcov krajského súdu v exekučných veciach, vedených na Krajskom súde v Banskej Bystrici.

Žalobca za dôvod vylúčenia všetkých sudcov Krajského súdu Banskej Bystrici považuje celospoločenské dianie na Slovensku. K tomuto odvolací súd uvádza, že postup v zmysle jeho návrhu by znamenal vylúčenie nielen všetkých sudcov vec prejednávajúceho súdu, ale všetkých sudcov v Slovenskej republike, čo by v konečnom dôsledku pre žalobcu znamenalo „denegatio iustitiae“ (odopretie spravodlivosti), pretože by neexistoval súd, resp. sudca, ktorý by prejednal jeho vec a rozhodol. Skutočnosť, že sú sudcovia platení zo štátneho rozpočtu takisto nemôže znamenať dôvod na vylúčenie všetkých sudcov. Úlohou štátu, konkrétne výkonnej moci je zabezpečiť realizáciu ústavného práva na súdnu ochranu po stránke materiálnej, organizačnej a personálnej. Avšak pri výkone súdnictva ako takého je sudca od výkonnej moci nezávislý a nestranný. Zo žalobcom podanej námietky nemožno vyhodnotiť, že by procesné postupy a rozhodovanie sudcov krajského súdu v exekučných konaniach, vedených na rovnakom súde nejakým spôsobom ovplyvnili zákonnosť konania a rozhodnutia v žalobcovej veci.

Podľa názoru nadriadeného súdu žalobca nepoukázal na žiadny konkrétny vzťah, či už pozitívny alebo negatívny, hociktorého sudcu Krajského súdu v Banskej Bystrici, či už k účastníkom konania, k ich zástupcom alebo k prejednávanej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil žiadne také skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť dôvod pre pochybnosti o nezaujatosti sudcov všetkých Krajského súdu v Banskej Bystrici; v posúdennej veci chýba objektívny základ na konštatovanie ich zaujatosti. Vylúčenie môže nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že je tu vzťah k účastníkovi (hoci sprostredkovaný, odvodený od vzťahu k inému subjektu), dosahujúci povahu a intenzitu nejakého bližšieho vzťahu. Pri absencii takéhoto vzťahu, čo je aj daný prípad (z námietky, vyjadrení sudcov krajského súdu a ani z ostatného obsahu spisu nie je totiž možné vyvodiť vzťah týchto sudcov s účastníkmi konania, resp. ich zástupcami, či dokonca ich ovplyvňovanie), nevzniká pochybnosť, či títo sudcovia zvládnu zákonom ustanovenú povinnosť postupovať nezávisle a nestranne. Chýba teda dôvod, ktorý by všetkých sudcov Krajského súdu v

Banskej Bystrici vylučoval z prejednávania a rozhodovania tejto právnej veci.

Pri riešení otázky nestrannosti sudcu je okrem nezávislosti sudcu potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k účastníkom konania, prípadne k ich zástupcom. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra EŠLP dôkaz o skutočnej zaujatosti. Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanej veci a k účastníkom konania, resp. aj k ich zástupcom. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť.

V každom jednotlivom prípade treba rozhodnúť, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti, teda či obavu z nedostatku nezaujatosti treba mať za relevantnú. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu môže nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne.

Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

Na vylúčenie sudcu (sudcov) nemôžu stačiť pocity účastníkov, samotných sudcov a ani pocity námietku posudzujúcich sudcov nadriadeného súdu; názor na to, či u namietaného sudcu (sudcov) je daný dôvod vylúčenia, musí byť vždy jasne postavený na dôvode založenom na zákonných možnostiach, z ktorého vyplývajú pochybnosti o nezaujatosti namietaného sudcu (sudcov).

Keďže v predmetnej veci dôvody, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o nestrannosti súdneho rozhodovania žalobcov spochybňovaných sudcov Krajského súdu v Banskej Bystrici nejestvujú, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že títo nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.